

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: TRENING UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKACYJNYCH	Cykl kształcenia: 2020-2021/2021-2022/ 2022-2023/2023-2024/2024-2025	Data aktualizacji sylabusu: 05.10.2021
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, jednolite studia magisterskie, profil praktyczny		
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	
Rok studiów: II	Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4	Koordynator zajęć dr Joanna Inglot-Kulas joanna.inglot-kulas@pwste.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: IH	Prowadzący zajęcia dr Joanna Inglot-Kulas joanna.inglot-kulas@pwste.edu.pl	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:	15	Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

brak

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Zapoznanie z wybranymi zagadnieniami z zakresu relacji międzyludzkich. Doskonalenie sprawności interpersonalnej i umiejętności współdziałania z /i wśród innych ludzi. Kształtowanie przekonania, że do istotnych kompetencji nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, pozwalających osiągnąć szeroko rozumiane powodzenie w różnych sferach jego działania, należą zarówno kompetencje osobiste, jak i społeczne.

Efekty uczenia się określone dla zajęć

<p>Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się</p> <p>UWAGA: Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.</p>	
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:
Wiedzy - zna i rozumie	
M_01	Absolwent zna i rozumie kulturowe, antropologiczne, aksjologiczne i socjologiczne opisy współczesności; funkcje edukacji w życiu społeczeństw i egzystencji jednostek; typy i rolę ideologii w życiu społecznym, a w szczególności rolę i znaczenie ideologii edukacyjnych; opis, charakterystykę, specyfikę, ułożenie społeczne, blokady i możliwości rozwojowe różnych grup społecznych; elementy socjologii edukacji.
M_02	Absolwent zna i rozumie procesy wychowania i kształcenia (wybrane ujęcia teoretyczne); ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę wychowania; zagadnienie wychowania jako spotkania w dialogu; zagadnienie wychowania do odpowiedzialnej wolności; typy relacji międzyludzkich oraz procesy rządzące tymi relacjami; główne środowiska wychowawcze, zagadnienie społeczeństwa wielokulturowego, podstawy dialogu międzykulturowego
M_03	Absolwent zna i rozumie rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela; etykę zawodową nauczyciela, znaczenie własnych założeń i intencji podczas działania pedagogicznego; uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela; umiejętności dokonywania autoanalizy sytuacji życiowej i zawodowej; zagadnienie początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości; zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego; uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela.
Umiejętności - potrafi	
M_04	Absolwent potrafi wykorzystać wiedzę filozoficzną, psychologiczną, społeczną i pedagogiczną do projektowania działań edukacyjnych w przedszkolu i szkole; wykorzystać paradygmaty obiektywistyczne i interpretatywno-konstruktywistyczne do planowania uczenia się dzieci;
M_05	Absolwent potrafi stosować style i techniki pracy z dzieckiem lub uczniem łączące różne obszary wiedzy, stymulować partycypacyjne, proaktywne, refleksyjne, wspólne, kooperatywne uczenie się dzieci; rozwijać kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów;
M_06	Absolwent potrafi krytycznie ocenić tworzoną praktykę edukacyjną z wykorzystaniem posiadanej wiedzy; dokonywać twórczej interpretacji i projektować nowe rozwiązania edukacyjne.
Kompetencji społecznych - jest gotów do	
M_07	Absolwent jest gotów do doceniania znaczenia nauk pedagogicznych dla rozwoju osoby i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych
<p>UWAGA! Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.</p>	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA ZAJĘĆ	
<p>Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):</p>	

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla zajęć (symbol efektów uczenia się)
		ćwiczenia		
TP-01	Wprowadzenie w problematykę przedmiotu oraz określenie warunków jego zaliczenia. Procesy grupowe i praca w grupie.		3	M_01
TP-02	Metody pracy trenera umiejętności komunikacyjnych.		2	M_02, M_03
TP-03	Specyfika pracy z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Trening umiejętności społecznych osób niepełnosprawnych i jego rodzaje.		2	M_01, M_02
TP-04	Komunikacja interpersonalna – poziomy komunikacji, formy, przyczyny nieefektywnego komunikowania się, sposoby poprawy komunikacji międzyludzkiej i techniki zadawania pytań.		2	M_02, M_03
TP-05	Komunikacja niewerbalna – jej właściwości i funkcje.		2	M_02, M_03
TP-06	Style zachowań komunikacyjnych – zachowania asertywne i nieasertywne. Asertywne wyrażanie pochwał, krytyki oraz pozytywnych i negatywnych uczuć. Asertywne odmawianie, wyrażanie próśb i wydawanie poleceń.		2	M_02, M_03
TP-07	Proces dochodzenia do porozumienia. Przelamywanie barier w procesie porozumiewania się.		2	M_02, M_03
		PZAW		
TP-08	Wprowadzenie w problematykę przedmiotu oraz określenie warunków jego zaliczenia.		1	M_01
TP-09	Realizacja warsztatów przygotowanych przez każdego studenta w grupie. Kompetencje interpersonalne w pracy trenera, sposoby ich nabywania: autoprezentacja, asertywność, radzenie sobie ze stresem, tolerancja, kreatywność, komunikatywność.		12	M_04, M_05, M_06, M_07

TP-10	Prezentacja projektów „Jak dobrze porozumiewać się z innymi?” – analiza i interpretacja wywiadów przeprowadzonych z trzema wybranymi osobami (praca grupowa)		2	M_04, M_05, M_06, M_07
-------	--	--	---	---------------------------

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- McKay M., Davis M., Fanning P., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2002.
- Lemmermann H., *Komunikacja werbalna: szkoła dyskusowania: techniki argumentacji, dyskusje, dialogi*, Wrocław: Wydawnictwo ASTRUM, 1997.
- Holler I., *Porozumienie bez przemocy: ćwiczenia: materiały do pracy indywidualnej i grupowej oraz dla osób prowadzących szkolenia*, Warszawa: Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, 2007.
- Sendor M., Berendt J., *Dogadać się z dzieckiem: porozumienie bez przemocy - ćwiczenia dla rodziców*, Warszawa : CoJaNaTo?, 2019.
- Thiel E., *Mowa ciała zdradzi więcej niż tysiąc słów*, Wrocław: Wydawnictwo ASTRUM, 2001.
- Aronson E., Wilson T.D., Akert R.M., *Psychologia społeczna. Serce i umysł*, Poznań 1997.

Literatura uzupełniająca:

- Strelau J., Doliński D. (red.), *Psychologia akademicka. Podręcznik tom 1 i 2*, Gdańsk 2011.
- Adler R.B., Rosenfeld L.B., Proctor II R.F., *Relacje interpersonalne. Proces porozumiewania się*, Poznań 2007.
- Fensterheim H., Bear J., *Nie mów „Tak”, gdy chcesz powiedzieć „Nie”. Jak nauczyć się asertywności*, Warszawa 2006.
- Stewart J., *Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej*, Warszawa 2007.
- Goleman D., *Inteligencja emocjonalna*, Poznań 1997.
- Król-Fijewska M., *Stanowczo, łagodnie, bez lęku*, Warszawa 2005.
- Ingot-Kulas J. (2013), *Autokreacja – jedna z podstawowych kompetencji współczesnego nauczyciela*, [w:] J. Zimny (red.) *Rodzina w oczach społeczeństwa*, Stalowa Wola: Katedra Pedagogiki Katolickiej.
- Ingot-Kulas J. (2014), *Asertywność – trudna sztuka dojrzałej postawy wobec złożonych sytuacji i przeżyć*, [w:] A. Meissner (red.) *Studia i Prace Pedagogiczne*, Lublin: Wydawnictwo Naukowe WSEI.
- Ingot-Kulas J. (2016), *Polskiej szkole potrzeba edukacji myślenia* [w:] „Kwartalniki Edukacyjny”, nr 1 (86), Rzeszów.
- Ingot-Kulas J. (2017), *Słyszeć nie znaczy słuchać...Dlaczego tak trudno nam się porozumieć? – bariery utrudniające skuteczną komunikację interpersonalną* [w:] „Kwartalniki Edukacyjny”, nr 1 (88), Rzeszów.
- Rosenberg M.B., *Porozumienie bez przemocy, O języku życia*, Wyd. Czarna Owca, Warszawa 2020.
- Leu L., *Porozumienie bez przemocy. Ćwiczenia*, Wyd. Czarna Owca, Warszawa 2020.
- Fabisińska L., *Halo. Historia komunikowania się*, Wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2020.

III. INFORMACJE DODATKOWE

Odniesienie efektów uczenia się określonych dla zajęć i treści programowych do form zajęć i metod oceniania

Symbol efektu uczenia się określonego dla zajęć	Symbol treści programowych realizowanych w trakcie zajęć	Formy zajęć i metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
	Wiedza	ćwiczenia	

M_01	TP_01, TP_03, TP_08	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Aktywny udział w dyskusji, warsztatach oraz w ćwiczeniach.
M_02	TP_02 - TP_07	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Aktywny udział w dyskusji, warsztatach oraz w ćwiczeniach.
M_03	TP_02, TP_04 - TP_07	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Aktywny udział w dyskusji, warsztatach oraz w ćwiczeniach.
	Umiejętności	ćwiczenia, praktyka zawodowa	
M_04	TP_09 - TP_10	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy warsztaty, realizacja scenariuszy zajęć, projekt	Realizacja warsztatów przygotowanych przez każdego studenta w grupie. Analiza i interpretacja wywiadów przeprowadzonych z trzema wybranymi osobami (praca grupowa) Aktywny udział w dyskusji, warsztatach oraz w ćwiczeniach.
M_05	TP_09 - TP_10	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy warsztaty, realizacja scenariuszy zajęć	Realizacja warsztatów przygotowanych przez każdego studenta w grupie. Analiza i interpretacja wywiadów przeprowadzonych z trzema wybranymi osobami (praca grupowa) Aktywny udział w dyskusji, warsztatach oraz w ćwiczeniach.
M_06	TP_09 - TP_10	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy warsztaty, realizacja scenariuszy zajęć	Realizacja warsztatów przygotowanych przez każdego studenta w grupie. Analiza i interpretacja wywiadów przeprowadzonych z trzema wybranymi osobami (praca grupowa) Aktywny udział w dyskusji, warsztatach oraz w ćwiczeniach.
	Kompetencje społeczne	ćwiczenia, praktyka zawodowa	

M_07	TP_09 - TP_10	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy warsztaty, realizacja scenariuszy zajęć	Realizacja warsztatów przygotowanych przez każdego studenta w grupie. Analiza i interpretacja wywiadów przeprowadzonych z trzema wybranymi osobami (praca grupowa) Aktywny udział w dyskusji, warsztatach oraz w ćwiczeniach.
------	---------------	---	---

Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.

Dla wykładu:

* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy

np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt

Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.

Ćwiczenia:

- aktywny udział w zajęciach
- realizacja częściowych prac podczas ćwiczeń
- zaliczenie testu sprawdzającego wiedzę z zakresu kompetencji komunikacyjnych

Praktyka zawodowa:

- aktywny udział w zajęciach
- przygotowanie i realizacja scenariusza zajęć z zakresu umiejętności komunikacyjnych dla wybranej grupy wiekowej
- przygotowanie i realizacja projektu „Jak dobrze porozumiewać się z innymi?” analiza i interpretacja wywiadów przeprowadzonych z trzema wybranymi osobami (praca grupowa)

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15 + 15
Praca własna studenta	70
SUMA GODZIN:	100

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	1
	Praca własna studenta		3

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej. Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.

4 ECTS x 25 = 100

30 godzin - zajęcia z nauczycielem,

70 godzin - praca własna studenta (przygotowanie do zajęć - 23 godzin, czytanie wskazanej literatury - 15 godzin, przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów w grupie - 15 godzin, sporządzanie analizy i interpretacji wywiadów przeprowadzonych z trzema wybranymi osobami (praca grupowa) - 15 godzin, udział w konsultacjach - 2 godziny).

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

ćwiczenia:

- aktywność i kreatywność Studenta podczas realizacji cząstkowych prac w czasie trwania zajęć (docenienie zaangażowania w wykonywanie bieżących poleceń, zadań, testu – pochwała, docenienie wysiłku na forum grupy, odznaczenie aktywności plusem; rozbudzenie zainteresowania prezentowaną problematyką do tego stopnia, że uczestnik zaczyna zadawać pytania, dyskutuje, zgłasza własne oryginalne pomysły ,dzieli się refleksjami)

- dążenie, by w czasie zajęć postępowanie studenta regulowane było przez system wartości etyczno-moralnych

praktyka zawodowa:

- aktywność i kreatywność Studenta podczas realizacji cząstkowych prac w czasie trwania zajęć (docenienie zaangażowania w wykonywanie bieżących poleceń, zadań, scenariuszy, projektów – pochwała, docenienie wysiłku na forum grupy, odznaczenie aktywności plusem; rozbudzenie zainteresowania prezentowaną problematyką do tego stopnia, że uczestnik zaczyna zadawać pytania, dyskutuje ,zgłasza własne oryginalne pomysły ,dzieli się refleksjami)

- dążenie, by w czasie zajęć postępowanie studenta regulowane było przez system wartości etyczno-moralnych

Ocena podsumowująca:

Na ocenę **dostateczną** student prezentuje wskazane przez nauczyciela, kluczowe dla przedmiotu wiadomości i umiejętności ze znaczną pomocą wykładowcy.

Na ocenę **dobrą** student potrafi samodzielnie zaprezentować wszystkie wskazane w sylabusie wiadomości i umiejętności (efekty uczenia się), korzystając sporadycznie ze wskazówek nauczyciela (jego uzupełnień, uściśleń).

Na ocenę **bardzo dobrą** student płynnie, poprawnie, w sposób kompletny, niewymagający uzupełnień, poprawek, uściśleń, zadawania dodatkowych pytań i w pełni samodzielnie prezentuje wszystkie wskazane w sylabusie efekty uczenia się. Wykazuje się biegłością, operatywnością wiedzy, refleksyjnością i samodzielnością logicznego myślenia, a także przejawia świadomość dążeniem do samorozwoju.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA B-LEARNINGU

TAK, realizacja zajęć poprzez nauczanie hybrydowe; łączenie z tradycyjnym, stacjonarnym nauczaniem różnych rodzajów aktywności przez internet (np. udział w konferencjach, webinarach, w zależności od sytuacji epidemiologicznej realizacja zajęć na platformie MS Teams)

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA E-LEARNINGU

.....
(data, podpis Koordynatora
odpowiedzialnego za zajęcia)

.....
(data, podpis Dyrektora Instytutu/
Kierownika Jednostki Międzyinstytutowej)

.....
(data, podpis Kierownika Zakładu)

*Uwaga:
Karta opisu zajęć (sylabus) musi być dostępna dla studenta.*